

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
del Molt Honorable Sr. Ernest Benach i Pascual

DIARI DE SESSIONS

Núm. 3, divendres 1 d'octubre de 2004, edició amb motiu del Ple de l'experiència

**Sessió sobre la gent gran al Parlament, les pensions per viure
i la situació actual de l'atenció a les persones grans amb
dependència a Catalunya**

ÍNDEX

Intervenció dels ponents

La gent gran al Parlament (p. 3)

Pensions per viure (p. 4)

Situació actual de l'atenció a les persones grans amb dependència a Catalunya (p. 5)

Intervenció dels grups parlamentaris

la Sra. Comas d'Argemir i Cendra, del G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa (p. 6)

la Sra. Capdevila i Palau, del G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya (p. 7)

la Sra. Estruch Mestres, del G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi (p. 7)

el Sr. Cleries i González, del G. P. de Convergència i Unió (p. 8)

Intervenció

de la consellera de Benestar i Família (p. 9)

Cloenda

de l'acte a càrrec del Sr. Ernest Benach i Pascual, president del Parlament (p. 10)

La sessió s'obre a un quart de cinc de la tarda. Presideix el president del Parlament, acompanyat de la consellera de Benestar i Família, i les diputades i el diputat Sra. Comas d'Argemir i Cendra, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa; Sra. Capdevila i Palau, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya; Sra. Estruch Mestres, pel G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi, i Sr. Cleries i González, pel G. P. de Convergència i Unió.

ORDRE DE L'ACTE

1. Intervenció dels ponents
2. Intervenció dels grups parlamentaris
3. Intervenció de la consellera de Benestar i Família
4. Intervenció i cloenda a càrrec del M. H. Sr. President del Parlament

EL PRESIDENT

Comença la sessió.

Abans d'entrar en el primer punt de l'ordre del dia, permetin-me que els doni la més cordial benvinguda en aquesta casa, en aquesta casa que és el Parlament de Catalunya i que és la casa, evidentment, de tots vostès. Per tant, siguin benvingudes i siguin benvinguts, i espero que la sessió sigui del tot profitosa.

El primer punt de l'ordre del dia és la intervenció dels ponents i les ponències següents.

La gent gran al Parlament

En primer lloc, i per expressar la seva posició, té la paraula el senyor Josep Maria Bosch, que ens parlarà de la gent gran al Parlament de Catalunya.

Senyor Josep Maria Bosch, té la paraula.

EL SR. JOSEP M. BOSCH I PELEGRÍ

Senyor Ernest Benach, president del Parlament de Catalunya; senyora Anna Simó, consellera de Benestar i Família; senyors representants dels diferents partits en el Parlament de Catalunya; companys tots, una cordial salutació.

Jo voldria començar anomenant «amics» els membres de la Mesa. Al final, si m'ho permeten, ja diré per què començo així.

Segur que les preguntes i comentaris o reflexions que jo en veu alta pugui fer avui aquí em seran contestades amb tota mena d'arguments i de reflexions que, potser, ens convenceran, o no. I suposo que en això consisteix també la democràcia.

Des dels consells consultius de la gent gran de les comarques i de quasi totes les associacions, ens estem preguntant: «Què vol dir "consells consultius"? Que és que alguna vegada, o poques vegades, ens pregunten i volen saber la nostra opinió? Pensen fer alguna cosa referent a això?»

I quan es parla de la gent gran, quasi sempre només som inclosos en el bé social, benestar social, i això comporta que sempre estiguem classificats a les persones que només parem la mà. Nosaltres pensem que, encara que siguem grans, continuem essent persones. I, per tant, podem aportar molt a la nostra societat.

Nosaltres preguntem, pensem fer alguna pregunta: «I si volem fer alguna cosa, tenim mitjans per a desenvolupar-ho? Hi haurà sempre aquestes inquietuds nostres? Podrem fer-les arribar sempre al Parlament?»

I una altra cosa que també ens preocupa: per què aquesta manca d'informació i formació? I nosaltres, encara que sigui en termes de broma, a vegades diem: «Com que la informació és poder, per això, potser, no ens la donen.» Ens queda aquest dubte.

I quan llegim els diaris i sentim la televisió, veiem que hi ha molts accidents de trànsit. Diuen ara que es farà un carnet per punts i que s'imposaran més sancions. A nosaltres ens sembla que està molt bé, ja que cap mort és excusable, però fa pocs dies, o alguns mesos, sortia en un diari que cada any es produeixen quatre-cents i escaig de suïcidis, i que, d'aquests quatre-cents i escaig de suïcidis, el 60 per cent són de gent gran. I nosaltres ens preguntem: «Qui se n'ha fet ressò? Qui ha dit que cal posar-hi alguna cosa perquè no passi això? Què pensen fer?»

I quan sentim parlar dels drets i deures de la gent gran o sentim a parlar dels drets dels infants o d'altres col·lectius, no us sembla que sentim una altra música? Per què quan es parla dels drets dels infants automàticament sempre es parla dels drets i deures dels pares i automàticament sempre es parla dels drets i els deures de les institucions públiques?

Quan es parla dels nostres drets, creieu que aquesta és la mateixa resposta? I no diguem quan es parla de centres de dia o residències. Creieu que el tracte que ens donen les famílies, a nosaltres, i l'Administració, és el mateix que es dona als infants i als joves? Nosaltres creiem que no.

I quan llegim alguna llei o norma que fa referència a les persones grans, que continuem essent ciutadans com us deia al principi..., ens pregunten, per aquestes normes o ens les donen fetes perquè els que les estan fent són tècnics? Nosaltres creiem que, encara, com a persones grans, tenim molt a dir en aquesta nostra societat, i volem ser-hi.

I quan es parla de l'experiència? Ens diuen que com a persones grans en tenim molta, d'experiència, però ens podem preguntar... Mireu, a la nostra comarca, de la que sóc jo, vam fer un estudi de quants regidors hi havia que tinguessin més de seixanta-cinc anys. Vàrem quedar corpresos. Sabeu per què? Perquè a l'estudi que vam fer en la nostra comarca hi ha vint-i-sis ajuntaments –és la comarca de la Selva–, i hi ha 131.730 habitants, que això vol dir que ens toquen 284 regidors, i d'aquests 284 regidors només n'hi ha tretze que tinguin seixanta-cinc anys o

més de seixanta-cinc anys. I encara una cosa més preocupant: només n'hi ha dos que siguin alcaldes.

I la nostra pregunta seria aquí. Quants parlamentaris, quants diputats, quants senadors, quants alcaldes, quants regidors hi ha que tinguin més de seixanta-cinc anys? I d'on es nodreixen, aquests càrrecs?

Si la proporció és la mateixa que a la comarca de la Selva, ens podem preguntar tots plegats, els que som aquí i els que són a casa seva: qui és la nostra veu?, qui ens representa?; els que ens representen tenen les mateixes inquietuds i les mateixes necessitats que nosaltres?

Tots tenim confiança que sí, i, si no, deixeu-me que expliqui per què al principi us he anomenat «amics». Jo els podria haver anomenat «germans», però no seria igual, ja que els germans no es trien, però els amics sí, i el nostre desig és poder-los dir sempre «amics». I si no és així, sols els voldria dir com el filòsof que va dir: «El bon entenedor amb poques paraules en té prou.»

Gràcies.

EL PRESIDENT

Gràcies.

Pensions per viure

Seguidament és la senyora Maria Furriol, que ens parlarà de les pensions per viure. Els recordo que en principi hi ha un temps previst; intentem adaptar-nos-hi.

LA SRA. MARIA FURRIOL I TEIXIDÓ

Una salutació a tots els que estan presents i ens representen, a nosaltres, com a partits polítics i Administració. Per això volia donar també una salutació a tots els que ens estan veient pel Canal 3/24. Penso que aquí representem a tota la població en general, i els que ens estan escoltant, i que no estan aquí, crec que han de rebre també una salutació. Gràcies.

Introducció. Convocada per les Nacions Unides, se celebrà a Viena l'any 1982 la I Assemblea Mundial sobre l'Envel·liment de les persones i les poblacions. Una de les recomanacions era estudiar i prendre mesures que garanteixin la seguretat econòmica dels ciutadans.

Convocada per les Nacions Unides, es celebra a Madrid l'any 2002 la II Assemblea Mundial, amb la finalitat de construir una societat per a totes les edats. De les seves recomanacions, destaquem: assegurar el treball i les pensions de jubilació, i una especial atenció per la situació econòmica de les dones grans que en el pròxim segle seran agents de canvi i de desenvolupament en el món productiu.

Del 13 al 18 de setembre del 2004 s'ha celebrat a Pequín una conferència mundial sobre seguretats socials. Els temes debatuts en les taules de treball

han estat els següents: desenvolupament i tendències de la seguretat social; estudis estadístics d'actuacions i financers; assegurances de l'atur en el treball i correcció des de la feina; assegurances d'invalidesa, vellesa i mort; recerca de nous recursos i tecnologies de la informació i gestió administrativa.

El tema de la seguretat social a nivell mundial és del tot necessari afrontar-lo amb urgència. Esperem que des de l'esmentada conferència s'aportin vies que comportin compromisos en ferm i que aquests no depenguin dels canvis polítics de cada país o estat.

Pel compliment efectiu dels acords i de les propostes que s'aprovin, els ciutadans hem d'acceptar la nostra part de responsabilitat fent-ne un ús exhaustiu.

Anàlisi de la situació de la dona no pensionista amb relació a les pensions mínimes de la Seguretat Social a Espanya. Per exemple, pensionista de jubilació als seixanta-cinc anys amb cònjuge a càrrec i invalidesa als seixanta-cinc anys amb cònjuge a càrrec: ambdós casos tenen dret a viduïtat amb un augment previst per al 2005 d'un 8 per cent.

La definició «a càrrec» és una ofensa a la dignitat del cònjuge, que, si no ha treballat assegurada o si ho ha fet però a raó de les modificacions en el règim general i especial d'autònoms, les cotitzacions insuficients li neguen el dret a una pensió de jubilació pròpia; només en el quadre de pensions mínimes passa a la condició «a càrrec» el 8 per cent que cobra el pensionista, no directament la cònjuge.

El treball de la dona a l'entorn familiar, reconegut, però remunerat com a dret, relega les dones grans a l'esmentada definició «a càrrec». Excepcionalment, el cònjuge «a càrrec» és l'home. Les dones han tingut i tenen, actualment, amb l'allargament de la vida, durant vint, trenta, quaranta anys i més de la seva vida, familiars «a càrrec», amb totes les circumstàncies tant positives com negatives que comporta la societat actual.

Demanam el reconeixement de l'Estat a una pensió pròpia, que no depengui de tercers, en el cas que als seixanta-cinc anys no es tinguin recursos propis. Aquest és un deute envers la dona gran o persona en situació de pobresa.

Es demana que la futura constitució europea garanteixi el dret de tota persona que en edat de jubilació de cada país o estat no tingui recursos propis ni pensió rebí una ajuda econòmica de subsistència que limiti el creixent augment de pobresa en els ciutadans; que aquests drets es reconeguin en el nou Estatut de Catalunya, i que es compleixi tal com es contempla en la Carta de drets i deures de la gent gran de Catalunya, en els congressos nacionals de la gent gran de Catalunya, dels anys 90, 93, 98 i 2003, el que es va demanar en tots els seus debats i conclusions.

Finalment, deixar palès que encara resta un tema pendent de ser debatut: els drets econòmics de la dona en la Llei de parelles de fet, del qual encara ara no en tenim cap tipus d'informació ni reconeixement.

Moltes gràcies.

EL PRESIDENT

Moltes gràcies.

Situació actual de l'atenció a les persones grans amb dependència a Catalunya

La tercera ponència, la dirà la senyora Mercè Mas, i tractarà sobre la situació actual de l'atenció a les persones grans amb dependència a Catalunya. Té la paraula.

LA SRA. MERCÈ MAS I QUINTANA

Bona tarda, molt honorable president del Parlament, honorable consellera senyora Anna Simó, representants dels diferents partits polítics i companys tots, gent gran de Catalunya.

Catalunya és la comunitat de l'Estat que té un nombre major de persones grans. Som més d'1 milió, i serem més. Està previst que l'any 2020 –els que hi arribin– arribin aproximadament a 1.300.000, que l'any 2030 arribin a 1.500.000-1.600.000.

Aquestes dades, que com a persona gran expresso amb molta satisfacció, tenen, com totes les coses positives, aspectes negatius. Malauradament, d'aquestes persones grans d'avui, 400.000 estan afectades per algun tipus de discapacitat i, per tant, amb un grau major o menor de dependència. És a dir, representen, per tant, el 32 per cent de les persones grans, quasi una persona gran de cada tres. Per tant, el problema de la dependència és enormement important.

Podem afirmar que, malauradament, un nombre considerable de nosaltres, de les persones grans, arribarem a estar afectats de dependència. Les xifres de persones grans amb dependència augmentaran en anar augmentant l'esperança de vida i, amb ella, el sobreenvelliment.

Malgrat aquesta evidència d'aquestes xifres actuals i de les que vindran en un futur, no s'ofereixen ni des de l'Administració pública ni des de la privada ni en nombre ni en qualitat els serveis necessaris perquè aquestes persones tinguin la major qualitat de vida possible; és a dir, hi ha una possibilitat de qualitat de vida dintre de les limitacions.

Hi ha diferents nivells de cobertura segons els serveis, però a pesar de l'augment que han tingut tots ells són deficitaris. La majoria de cures proporcionades a aquestes persones amb dependència ho és per part de la família o cuidadors no formals; es parla, segons autors, d'un 70 a un 90 per cent; un nombre molt menor pels cuidadors formals, i el tant per cent més petit per part dels serveis públics, concretament, en el cas de l'atenció domiciliària un 1,6 per cent.

Aquesta situació s'agreuja en els municipis petits i en l'àrea rural en general. Cal incidir especialment en aquestes zones i en les de muntanya, ja que el territori afegeix unes consideracions específiques que determinen una dificultat perquè els serveis arribin a la persona o la persona als serveis a causa de les

distàncies als serveis i les dificultats de desplaçament d'aquest col·lectiu.

L'any 2002 es va presentar el Llibre blanc de la gent gran amb dependència, que fa quaranta-cinc propostes de millora i deu recomanacions. Quantes d'aquestes podem presentar com a fetes realitat?

Voldríem recordar-ne algunes d'específiques. És imprescindible desenvolupar serveis de suport als cuidadors informals atès que són la primera font d'atenció a la dependència.

Hi ha un programa, del qual hem parlat també ara, de «Viure en família». Quan es donarà el ple desenvolupament d'aquest programa? Encara que per ara no ha respost ni a les expectatives ni a les necessitats, tots els presents confiem que arribi a totes les famílies que en tenen dret en un futur el més pròxim possible.

Entre els aspectes del suport a la família voldríem recordar la necessitat que els serveis de les residències assistides no estiguin gravats amb un IVA de nivell de servei hotel·ler.

Una altra de les propostes de millora diu: «Cal assegurar un creixement i una diversificació de l'oferta, atenció a domicili i personalització dels serveis.» Malgrat l'augment experimentat en aquest servei, encara estem molt per sota de les necessitats. És urgent que s'arribi a una cobertura acceptable.

Voldríem expressar la nostra satisfacció pel nou enfocament transversal de la dependència. Fins ara, les persones grans, les persones amb discapacitat, ho eren sols fins els seixanta-cinc anys, i partir d'aquesta edat eren sols persones grans i perdien part dels drets que havien tingut fins llavors. Esperem molt bones pràctiques de la cartera de serveis anunciada per a les persones grans.

I, finalment, hi ha una altra recomanació que diu: «L'Administració hauria d'obligar-se jurídicament a garantir un mínim d'atenció universal.» I aquí entra el tema, de què tant hem parlat tots, de la llei d'atenció a la dependència.

El dimarts de la setmana passada, amb motiu de la celebració del Dia Internacional de l'Alzheimer, vaig tenir l'ocasió de sentir a Salamanca el ministre de Treball i Afers Socials, el senyor Caldera, que va afirmar que la primera actuació del Govern en serveis socials serà l'atenció a les persones amb discapacitat, deia ell, «como un derecho de ciudadanía». Es va comprometre a portar endavant la creació d'un sistema nacional d'atenció a les persones amb dependència i a presentar al Parlament la llei d'atenció a la dependència en el pròxim període de sessions, a mitjan 2005. Com a fase prèvia s'està elaborant un llibre blanc en què es fixarà l'abast de les prestacions.

Un dels punts de discussió és si la prestació ha de ser en forma econòmica o en forma de xec servei. Coneixent el tarannà de les persones grans, sabem que, en el cas que la prestació sigui econòmica, moltes vegades no es destinarà realment a la cura de la persona gran, potser serà ella mateixa que no ho vol-

drà. Per tant, decididament creiem que el més efectiu és el xec servei.

Tanmateix, pensem que això no hauria de ser rígid. En el cas de persones que no tinguin possibilitat física, com hem dit abans, d'accedir als serveis, caldria la flexibilitat de poder demanar l'ajuda econòmica per aquests casos.

Demanam que des d'aquest Parlament es doni suport a les mesures destinades a agilitar aquesta llei. Les persones amb dependència i les seves famílies ja no poden esperar més.

El setembre del 2003 fou publicada al DOGC la Carta de drets i deures de la gent gran de Catalunya, resultat del treball de moltes persones de Catalunya i, especialment, de les persones grans. En el seu apartat d'assistència diu que les persones grans tenen dret, punt 4.6, «a tenir accés a programes d'assistència que ens permetin cobrir les necessitats en situacions de dependència»; el punt 4.7, «a ser ateses en situacions de dependència física, psíquica i/o financera», i el punt 5, «a una assistència suficient, ètica i de qualitat, prestada pels serveis socials i sociosanitaris amb criteris de millora contínua». Aquesta és l'expressió del que els ciutadans grans de Catalunya reclamem com el nostre dret.

El Consell de la Gent Gran de Catalunya sabem que aquesta no és una sessió oficial del Parlament però agraïm molt l'ocasió de fer-los arribar la nostra paraula, i confiem que la tindran en compte.

Moltes gràcies.

EL PRESIDENT

Moltes gràcies.

Intervenció dels grups parlamentaris

El segon punt de l'ordre del dia, en aquest cas, és la intervenció dels diversos grups parlamentaris. En primer lloc, ho farà el Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa, i té la paraula la il·lustre senyora Dolors Comas.

LA SRA. COMAS D'ARGEMIR I CENDRA

Gràcies, senyor president. Senyores, senyors, amics tots, és un plaer poder-los saludar i poder parlar avui amb vostès, en aquest Dia Internacional de la Gent Gran, perquè expressa, en definitiva, el que ha estat un dels canvis dels molts que hem tingut a la nostra societat catalana. I un dels canvis és que cada vegada més vivim en un món que no és de tres generacions sinó de quatre, perquè cada vegada més, per sort, com a efecte d'un millor sistema de vida, com a efecte de millores de la sanitat, les persones viuen més anys. I això és un triomf històric, i això hem de veure-ho, com a societat, positivament, no només vostès, que efectivament ho fan –només faltaria!–, sinó que tota la societat hem d'assumir, justament, que estem en aquest context.

Aquest Ple d'avui, que s'ha titulat Ple de l'Experiència, és una manera de reivindicar un dels valors que té la gent gran molt important per nosaltres, perquè la seva vida, la seva experiència, és la nostra vida, la nostra experiència també com a societat, i això ho hem de saber valorar.

Però jo voldria afegir que també hem de saber valorar altres aportacions que vostès fan, no només aquesta experiència, molt important, immaterial, però també moltes accions que vostès fan en el dia a dia, moltes d'elles encaminades a fer la vida més agradable, a donar millor benestar als que els envolten.

I m'entendran de seguida quan, segurament, molts de vostès, les senyores sobretot, però els senyors també, de vegades es cuiden, per exemple, de la canalla i fan possible..., a mi m'ha fet possible, aquest ajut que m'han donat les persones grans del meu entorn, que avui, entre altres coses, pugui estar aquí dirigint-los aquestes paraules, perquè han fet possible que puguem fer moltes coses a la vida. I aquest ajut quotidià, aquest consells, aquest ajut pràctic, aquestes actuacions del dia a dia, invisibles, difícils de comptar econòmicament, al mateix temps ajuden també que funcioni la nostra societat i que les noves generacions puguin créixer també.

I quan jo deia abans que la nostra societat ha d'aprendre a valorar aquesta nova situació de major presència de persones grans, ho deia també, justament, perquè entenguem no només el valor de l'experiència sinó que vostès donen més d'allò que reben.

I ho dic, precisament, per contravenir aquells discursos que, amb les pensions, la sanitat, etcètera, vostès gasten molt, vostès o els que estan fora d'aquí. I hi torno a insistir, vostès ens estan donant més del que reben. I, sobretot, si comptem la vida sencera, evidentment, això encara és més veritat.

Gràcies, senyor Bosch; gràcies, senyora Furriol; gràcies, senyora Mas, perquè ens han recordat qüestions molt importants: la necessitat de la participació en les institucions com a gent gran, la necessitat d'unes pensions dignes, la necessitat que els serveis d'atenció a la dependència puguin incrementar-se.

En definitiva, vostès què ens estan reclamant, als poders públics en aquest Parlament, a la consellera, que és aquí també? Estan reclamant autonomia personal, que és aquest valor que a la nostra societat és tan important, i estan reclamant els seus drets, els drets que, recordem-ho –i ens ho deia l'Anton Cañellas, el que fins ara fa pocs mesos ha sigut síndic de greuges–, no caduquen amb l'edat. I això jo crec que és una frase perfecta: els drets no caduquen amb l'edat.

Per tant, gràcies per les seves aportacions, per les que avui han fet aquí amb la seva mateixa presència i per les que en el dia a dia fan a la nostra societat.

EL PRESIDENT

Gràcies, senyora diputada. Abans de donar la paraula al següent grup parlamentari..., de fet, ara toca-

ria parlar al Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, el que passa és que tenen congrés i em demanen que els excusem. Per tant, faig aquest esment perquè quedi constància, doncs, de la disculpa del Grup Popular.

Té la paraula, però, seguidament, el Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, la il·lustre senyora Carme Capdevila.

LA SRA. CAPDEVILA I PALAU

Moltes gràcies, senyor president. Honorable consellera, senyores diputades, senyors diputats..., és de rebut donar la benvinguda a totes les persones assistents avui en aquest Ple, el Ple de l'Experiència, en un dia tan significatiu no tan sols per vostès sinó per tots nosaltres, el Dia Internacional de la Gent Gran. El Parlament de Catalunya és la vostra casa, i en lloc de donar-vos la benvinguda el que pertocaria és dir-vos, o dir-los, ben trobats, ben trobats al vostre Parlament.

Han vingut aquí com a representants d'una part molt important del nostre país, la gent gran, i celebren la iniciativa del president del Parlament i de la consellera d'acostar a les institucions la veu i les preocupacions de la gent gran.

Però aquest plenari per mi té un altre significat, té altres significats, ja que representa un gest, representa un camí a seguir, un nou camí per emprendre tots plegats. Perquè sovint quan es parla o quan parlem de la gent gran és per parlar de pensions, que és necessari, és per parlar de salut, que és necessari, és per parlar de l'assistència social, també és necessari, però també és important quan es parla de la gent gran perquè la gent gran sigui un actiu a la nostra societat.

Una societat com la nostra, si vol mirar de cara al futur amb garanties, no pot permetre's el luxe de prescindir del talent i de la saviesa de tots vostès. Des de l'antiguitat tots els pobles han demanat als vells l'últim consell abans de prendre una decisió; un consell que el més gran del poble emetia gràcies al seu bagatge, gràcies al seu coneixement, gràcies a la seva experiència.

Una societat endreçada, una societat enraonada no pot veure els més grans com un problema o com una inquietud, els ha de veure com una font d'experiència. El sector de població de majors de seixanta-cinc anys és molt nombrós quantitativament, ho deia la senyora Mercè Mas. I també és el sector que té més dèficits des del punt de vista d'accés als diversos serveis. Viure més anys, és cert, és un gran avenç, però això no comporta sempre viure'ls amb la qualitat de vida adequada. L'envelliment, malauradament, comporta més dependència, més necessitats, i, a més, tots sabem que aquestes aniran en creixement, seran creixents.

És per tant un deure important de l'Administració preveure les necessitats actuals i les d'un futur proper. I per fer-ho cal una bona planificació coordinada del sector públic i del privat, evitant que l'aten-

ció assistencial es desvii majoritàriament cap a les iniciatives privades, cap a les famílies, sense que aquestes disposin dels recursos necessaris.

Tanmateix, crec que és molt important fer una aposta molt decidida des de l'àmbit públic per promoure la participació activa de la gent gran. El senyor Josep Maria Bosch ens ho ha recordat: sens dubte, l'experiència d'avui, de tots vostès aquí, en el Parlament, ens indica que estem en el bon camí. Però aquesta participació cal fer-la també activa en els altres àmbits de la societat: en àmbits socials, en àmbits formatius, en àmbits esportius. Cal fer-ho d'una manera molt normalitzada i sobretot propiciant un fet que tenim entre tots una mica abandonat, propiciant l'intercanvi generacional.

Ho deia al començament, la gent gran és un referent social que cal consultar i que cal escoltar.

Agraeixo les seves intervencions, senyor Josep Maria Bosch, senyora Maria Ferriol, senyora Mercè Mas, agraeixo les seves intervencions, agraeixo les seves aportacions, però sobretot els agraeixo que ens hagin posat, a tots, deures per treballar per la gent gran, per treballar per totes les persones del nostre país.

Moltes gràcies.

EL PRESIDENT

Moltes gràcies, senyora diputada. Té seguidament la paraula la il·lustre senyora Teresa Estruch, en nom del Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi.

LA SRA. ESTRUCH MESTRES

Gràcies, senyor president. Honorable consellera, il·lustres diputades, il·lustres diputats, membres del Consell, senyores, senyors, amics, voldria agrair en primer lloc la presència de l'honorable consellera de Benestar i Família en aquest acte que demostra la seva sensibilitat per escoltar aquest debat i aquestes reivindicacions històriques que la representació de la gent gran de Catalunya avui ens han fet. És ella, des del càrrec que ocupa i des del Govern de la Generalitat, la màxima autoritat en aquests temes i qui es pot fer ressò de les seves demandes. Tindrà segurament tot el suport dels grups polítics d'aquest Parlament.

Vull agrair també la seva assistència; sense vostès aquest acte no tindria sentit. La veritat és que la gent gran de Catalunya es pot sentir molt ben representada amb persones com vostès. Els polítics moltes vegades parlem de participació, però una mostra com aquesta, sense precedents, és la millor ocasió per posar-la en pràctica, i el meu Grup se sent molt orgullós de formar-ne part.

Dit això, i després d'escoltar les seves interessants i elaborades ponències, cal dir que, amb referència a la primera, l'experiència de la gent gran és una eina necessària i indispensable per comprendre moltes vegades, perquè s'ha viscut en pròpia pell, la necessitat de les polítiques per a gent gran, tant o més im-

portants que les d'altres sectors de la població, potser més perquè és un sector més vulnerable, i que se sent menys representat, com dèiem abans de començar.

Creiem que hauríem de donar una visió més positiva de l'envelliment, sobretot de l'envelliment actiu. Tenim tendència a explicar-ne sempre només la part negativa. És necessari que des de l'escola es parli ja del cicle vital de la vida. L'esperança de vida fa que cada vegada siguin més les persones de més de seixanta-cinc anys que conviuen amb nosaltres, i això fa també que cada vegada sigui més alta la seva veu i que sigui necessari escoltar-la.

Referent a la segona, cal destacar la situació discriminatòria que pateix la dona amb referència a les pensions –en som tots conscients. Algunes vegades, el treball no remunerat de tota una vida o el treball en condicions dures però sense cotitzacions, víctimes d'una època laboral, fa que actualment hagin de partir una jubilació sense cap mena de seguretat. I la situació empitjora si té la desgràcia de quedar-se vídua. Aquest és un dels temes en què ens caldrà treballar, a tots junts, molt perquè aquestes situacions no es repeteixin en el futur.

I quant a les parelles de fet, val a dir que comparim de ple la seva demanda.

En el cas de la tercera, ja l'any 2003, el Síndic de Greuges, el senyor Anton Cañellas, va emetre un informe especial d'estudi de la situació actual de l'atenció a les persones grans, en especial les que pateixen dependència, cosa que fa pensar que hi havia una certa necessitat d'estudi o una demanda excessiva de vulnerabilitat dels drets d'aquestes persones.

Per acabar, vull repetir el nostre agraïment i desitjar que aquesta sigui la primera ocasió d'una llarga llista, i que en un futur proper puguem tornar a repetir l'experiència d'avui, i desitjar-los que no perdin mai l'empenta, i encoratjar-los a seguir treballant. Creguin-me, els necessitem.

Gràcies, senyor president.

EL PRESIDENT

Gràcies, senyora diputada. Té la paraula seguidament, en nom del Grup Parlamentari de Convergència i Unió, l'il·lustre senyor Josep Lluís Cleries.

EL SR. CLERIES I GONZÀLEZ

Molt honorable president, honorable consellera, il·lustres diputades i diputats, membres del Consell de la Gent Gran, senyores i senyors, bona tarda a tothom. Des del nostre Grup Parlamentari us manifestem la joia que sentim en retrobar-nos amb motiu del Dia Internacional de la Gent Gran, aquí, en el Parlament de Catalunya, tot celebrant aquest Ple de l'Experiència, però que també en podríem dir Ple de la Saviesa –saviesa i experiència van de bracet–; un dia internacional que les Nacions Unides varen promoure per reconèixer el que ha fet, el que fa i el que farà la gent gran.

Catalunya sabem que és el que és avui gràcies a tots vostès i al que representen. El patrimoni més

valuós amb què compta la nostra nació és la gent. I avui és una jornada per dir-los «gràcies, moltíssimes gràcies», perquè mai podrem retornar des de l'Administració tot el que vostès han fet amb generositat per construir la Catalunya que tenim avui.

La creació del Consell de la Gent Gran de Catalunya –aquí present– ha donat i va donar un nou estil i impuls en les relacions del col·lectiu de la gent gran amb el Govern de Catalunya. Fa un any, amb entusiasme, amb il·lusió, proclamàvem la Carta de drets i deures de la gent gran de Catalunya. Un document únic a nivell internacional perquè abraça el conjunt de les persones grans, sigui quina sigui la seva situació. Una carta basada en els cinc principis que les Nacions Unides assenyala per a les persones d'edat: dignitat, independència, autorealització, assistència i participació. Un document que és fruit d'un treball intens que neix evidentment del Consell de la Gent Gran, dels congressos nacionals de la gent gran i dels llibres blancs de la gent gran activa i amb dependència.

Avui hem escoltat tres ponències que fan referència a temes relacionats amb la Carta, amb els cinc principis de les Nacions Unides, amb temes dels congressos de la gent gran, que a més a més han estat pronunciades per tres ponents reconeguts pel seu compromís amb la gent gran i la societat.

D'una banda la participació activa de la gent gran en la política, amb el senyor Josep Maria Bosch. Ens venia a dir: «Cal que vostè participin, que se sentin també protagonistes també del que passa al país», que es tingui, en definitiva, en compte la seva opinió. La renovació generacional en la política de què moltes vegades es parla, i en tots els camps, passa també, evidentment, per donar el paper i la responsabilitat que correspon a les persones grans, per fer sentir, com deia el senyor Bosch, la seva veu.

«Pensions per viure», ens l'ha presentat la senyora Maria Furriol. És urgent que les persones tinguin els recursos no per sobreviure sinó per viure amb dignitat.

«En l'atenció a les persones amb dependència» –ens ha dit la senyora Mercè Mas–, «no podem esperar més, aquí només valen fets: més atenció domiciliària, més ajuts a les famílies, més acolliment residencial», etcètera.

Viure més anys és un èxit, però també té desafiaments, als quals cal donar resposta. Avui n'hem comentat alguns, d'aquests eixos. També el dret a la realització i al creixement personal al llarg de tota la vida, que és bàsic per a construir una Catalunya per a tothom, per a totes les edats. Les persones grans, tots vostès, s'han de sentir útils i estimats pel país, han de sentir-se protagonistes del present i constructors del futur; en definitiva, ciutadans i ciutadanes amb plenitud.

Miquel Martí i Pol ens va escriure un poema, un *haiku* que forma part del llibre *Abcedari, una joia solidària*, que diu així: «De les vivències / fes-ne un àmbit / per créixer sense temences.»

Tot el seu bagatge de vivències, el de cadascú de vostès, és sense dubtes una font de creixement personal, familiar i social; és una font que fa créixer la qualitat humana de Catalunya. Comptem amb vostès per seguir-ho fent. Que per molts anys sentin la joia de fer-ho.

Moltes gràcies.

EL PRESIDENT

Gràcies.

Intervenció de la consellera de Benestar i Família

El següent punt de l'ordre del dia és la intervenció de l'honorable senyora Anna Simó, consellera de Benestar i Família.

LA CONSELLERA DE BENESTAR I FAMÍLIA (SRA. ANNA SIMÓ I CASTELLÓ)

Moltes gràcies, molt honorable president. Il·lustres diputats i diputades, autoritats, membres del Consell de la Gent Gran, amics, primer de tot voldria felicitar-nos, a tots plegats, per haver arribat a aquest punt, avui. Ja s'ha comentat que és una iniciativa pionera, però el que jo voldria destacar també és que no és un fet aïllat; és pionera, però totes les administracions, des de les administracions locals, des del Govern de la Generalitat, ara el Parlament de Catalunya, que s'hi ha afegit, hem anat celebrant el Dia Internacional de la Gent Gran i hem anat fent tots a la nostra manera, en els nostres pobles, comarques, municipis diversos, actes de reconeixement i de participació, també, de les persones grans.

I arribat aquest punt, és quan m'agradaria fer un especial reconeixement al Consell de la Gent Gran per tots els anys de treball, per fer possible aquesta participació, i el compromís, que sé que coneixeu, perquè n'esteu veient ja els resultats, d'impulsar el Consell de la Gent Gran perquè no sigui consultiu, senyor Bosch, sinó perquè tingueu les regnes i l'autonomia per tirar endavant allò que considereu que heu de tirar endavant.

Les ponències que avui heu llegit són ponències que heu elaborat vosaltres, com no podia ser d'altra manera. Els temes que heu triat, els heu triat perquè heu considerat que eren els temes crucials, i en comparteixo la necessitat, així com totes i cadascuna de les tasques que us heu anat encomanant i que us anem encomanant fins que digueu «prou», que espero que mai no digueu «prou», igual com nosaltres mai no en tindrem prou.

I també voldria agrair als il·lustres diputats i diputades les seves intervencions avui, i personalitzar també les intervencions amb aquestes ponències: el senyor Josep Maria Bosch, la senyora Maria Furriol i la senyora Mercè Mas.

Avui hem parlat –heu parlat– del dret a la participació, també, que és un dels drets clau que surt en la Carta de drets, que ve a dir que en una societat per a tothom, que és cap on hem d'avançar, les persones grans heu de participar-hi activament a l'hora de formular les polítiques que afecten directament el vostre benestar.

I també, a un dret com és aquest, s'hi correspon també un deure, del qual jo també voldria fer esment, que surt també en la Carta de drets, que és el deure de participar democràticament en els afers públics. Avui heu agafat el guant i el testimoni que se us donava i heu assumit també aquest deure de ser aquí sense ser diputats, però aquest deure de dir-hi la vostra i de fer-nos saber a tots aquells aspectes que volíeu fer ressaltar.

La política d'atenció social i de participació que hem de dur a terme entre tots plegats ha de ser una política efectiva per a la igualtat d'oportunitats, per reduir progressivament les desigualtats i especialment avançar cap als drets socials universals, que no calgui parlar de «parar la mà» –perquè és ben trist haver de parar la mà–, sinó que a aquests drets hi corresponguin deures dels qui tenim el deure de fer correspondre-hi aquests drets.

I és lògic que no és una feina fàcil. El llistó és molt alt. Però si no aixequem el llistó, no podrem impulsar aquesta nova organització, aquest nou model capaç de sostenir un sistema que vagi cap a l'eliminació de les desigualtats i que garanteixi el dret a la igualtat i a l'equitat.

I, parlant del dret a la igualtat i a l'equitat, enllaço amb el dret que té tothom en el territori del país, independentment d'on visqui, de poder accedir també als serveis. Per tant, aquesta descentralització, aquest equilibri territorial pel que fa als serveis, especialment, com heu dit també, en el món rural, és un dels objectius, un dels reptes que tenim més clar que hem d'anar avançant.

I aquesta nova fórmula d'organització, que ens hem d'imposar entre tots plegats, no pot fer-se sense la participació de tots els agents. Aquí, un cop més, estem parlant de pacte social: un pacte social amb les famílies, un pacte social amb els proveïdors, un pacte social amb les administracions públiques, totes i cadascuna, inclosa l'Administració local, que és la que està més a prop de la ciutadania.

I aquí no partim pas de zero, en absolut, s'ha fet molta feina. I vosaltres hi heu col·laborat, en aquesta feina, amb la participació, mitjançant els congressos i mitjançant, també, els dos llibres blancs, que són dues iniciatives d'un gran valor pel que representen de recull, d'al·luvió, de totes les propostes.

Hem parlat dels cinc eixos sobre els quals pivota la Carta de drets i deures de la gent gran. Pel que fa a la participació de la gent gran, em centro en el dret a l'autorealització de què parlaven abans, de poder desenvolupar plenament les oportunitats i les pròpies potencialitats –jo abans deia que una persona gran no és una persona retirada de la circulació, i,

d'això, vosaltres en sou molt conscients–, i l'oportunitat i el dret a accedir als recursos educatius, culturals, d'oci i temps lliure que hi ha en la societat.

En el IV Congrés, en les conclusions del IV Congrés de la Gent Gran, que vaig seguir molt atentament, parlàveu que com a conjunt de persones teniu el dret de ser receptors, però també el deure de continuar aportant. I per això les administracions hem de fer que aquest deure sigui possible també d'exercir.

I és per això que ens refermem en la promoció de la coresponsabilitat també del Consell de la Gent Gran i en la potenciació de l'Oficina per a la Promoció dels Drets i la Defensa de la Gent Gran pel paper important que ha de tenir de difusió de la vostra Carta de drets i deures; una carta de drets i deures de la qual enguany s'ha fet una versió reduïda per poderne fer més difusió. I s'ha elaborat una exposició amb els continguts de la Carta per anar-la rodant per tot el país, tant en els estands institucionals de la Generalitat, com a totes les administracions que ens ho demanin. I es crearan punts d'informació a les demarcacions territorials per promoure i defensar els drets de la gent gran, com molt bé coneixeu, i es faran jornades territorials a les quaranta-una comarques organitzades conjuntament amb el Consell de la Gent Gran per donar a conèixer i difondre aquesta Carta de drets i deures.

Ja vaig acabant. Simplement fer un petit repàs, molt ràpid, a aquests reptes d'atenció que ens imposen tots plegats, i que no vénen a refermar sinó el que vosaltres des d'aquesta tribuna demanàveu, com és la gestió de l'atenció a les persones grans més propera al seu entorn, la qual cosa implica un increment del que són els serveis d'atenció domiciliària i de centres d'atenció diürna per tal de fer possible el dret a viure en condicions dignes a casa teva mentre el nivell de dependència així ho permeti. I per això hem d'elaborar tot un seguit de mesures estratègiques, que passen per la formació dels professionals, la regulació de la prestació, el concert amb el món local, l'increment dels recursos per a atenció domiciliària, l'acreditació d'entitats prestadores de serveis i una bona coordinació interdepartamental, com també és necessària una bona coordinació interdepartamental pel que fa a garantir la xarxa d'apartaments amb serveis, de pisos tutelats, de residències.

I aquesta coordinació interdepartamental és especialment clau en el cas d'Habitatge, però especialment també en el cas del Departament de Salut, que és el que ha de fer possible una de les altres demandes, de les recomanacions del Llibre blanc de la gent gran amb dependència, que era la creació d'un organisme únic, que nosaltres en direm l'agència de suport a la dependència, per tal de gestionar aquest gran repte que tenim entre tots plegats. Com també gran repte és articular les mesures, que han de reposar, entenem nosaltres, entre el Pacte de Toledo i les polítiques estatals de previsió, per tal que els recursos econòmics de les persones perceptores de pensions siguin suficients, i que de manera temporal la

Generalitat continuï complementant aquestes pensions, però en el marc d'una llei, perquè les lleis són les que acaben garantint efectivament els drets.

I ja acabant, i agafant-me a alguns dels aspectes que heu comentat, la gent gran no sou infants, per tant jo ja trobo bé que sentiu una altra música quan es parla dels drets dels infants que quan es parla dels drets de la gent gran.

I un altre tema, que és el que comentàveu de la llei d'atenció a la dependència. Les previsions, pel que jo tinc entès, són que es pugui aprovar al Congrés dels Diputats el mes d'octubre de l'any 2005, un cop feta tota la tramitació parlamentària i la prèvia del que és el Llibre blanc de les persones amb dependència, sempre tenint molt clar, i des del Govern de la Generalitat almenys hi donarem suport, que qui té les competències exclusives en matèria de serveis socials és la Generalitat de Catalunya i que hem d'anar tots molt a l'una, i més, tenint en compte que aquest Parlament ha d'aprovar una nova llei de serveis socials, que és la que ha d'acabar de fer el tomb a aquest sistema i on serem tots –n'estic convençuda– molt ambiciosos en els plantejaments, sense renunciar a fer les coses ben fetes. Perquè, m'hi refermo, el dret efectiu, real, només es marca per llei; per molts documents que fem, el dret efectiu real només el garanteix l'activitat legislativa.

I ja que hem parlat del Llibre blanc de les persones amb dependència, m'agradaria afegir-hi dues de les recomanacions, per afegir-les aquí com a colofó ja, que són valorar el recurs humà, si ho recordeu, que és fomentar la capacitació i la professionalització del personal que es dedica a l'atenció de la gent gran amb dependència, que és un aspecte clau, i invertir en la gestió del coneixement, en sistemes d'informació, perquè hi hagi fluïdesa en la informació i hi participin els centres de formació del coneixement.

No em vull allargar més, simplement reiterar el meu agraïment a totes les persones que heu fet possible aquesta primera fita històrica, l'agraïment al Parlament de Catalunya per la receptivitat i per la proactivitat a l'hora d'organitzar aquest acte, i a tots vosaltres per ser avui aquí i pel temps que heu dedicat a preparar aquest acte d'avui.

Moltes gràcies.

EL PRESIDENT

Moltes gràcies, honorable consellera.

Intervenció del M. H. Sr. President del Parlament

I, si m'ho permeten, els adreçaré unes paraules per donar cloenda a aquest Ple de l'Experiència.

Honorable consellera, senyores diputades, senyor diputat, membres del Consell de la Gent Gran, senyor exdiputat, senyores, senyors, en primer lloc, deixin-me expressar la meva satisfacció per haver pogut acollir aquí, al Parlament de Catalunya, aquest

primer Ple de l'Experiència. És evident que aquesta és una iniciativa innovadora i ens hem podem sentir, tots plegats, orgullosos del seu desenvolupament.

Voldria agrair, especialment, al Departament de Benestar i Família la complicitat i el treball en comú. Penso també que diu molt en favor de la qualitat de la democràcia del nostre país que siguem el segon país del món que és capaç de fer un ple de l'experiència, però, a més a més, que siguem els primers a fer-ho combinant la seva intervenció, la de vostès, amb la intervenció dels grups parlamentaris.

També voldria felicitar-los per la tasca que han portat a terme, tant pel que fa referència a la preparació del Ple, com a les intervencions que hi ha hagut, les quals no només han estat a l'altura de l'espai que els ha acollit, sinó que han expressat, amb encert, mancances, demandes, necessitats que, evidentment, té el nostre país. L'atenció a la dependència, l'adequació de les pensions per a garantir una vida digna per a totes les persones, la participació de la gent gran en el disseny i planificació política del país, són deutes pendents que Catalunya ha de resoldre.

Em consta que fa temps que breguen per aquestes qüestions, amb constància, i estic ben segur que els diferents grups parlamentaris deuen haver pres nota de les seves reivindicacions, com la mateixa consellera; reivindicacions que no són només d'un sector social, d'un segment de la població, reivindicacions que ens afecten a tots, en present i en futur. Són, per tant, reivindicacions per a tots i, en conseqüència, cal que siguin reivindicacions de tots.

Els tres temes plantejats embranquen en el context de canvis que viu la nostra societat, que viu el nostre país. Vostès formen part d'aquest canvi, vostès tenen un paper important en l'adaptació i transformació de la nostra societat a les noves realitats, no només per la seva experiència, com sempre se'ls reconeix, com recalca, de fet, el nom d'aquest exercici, d'aquest Ple que estem fent avui, no només pel saber que destil·len els anys viscuts –aquests són valors obvis–, però no cal oblidar, i d'això hem parlat també avui, el seu paper quant a ciutadans actius de la nostra societat, ciutadans de ple dret, amb drets i amb deures.

Cal, doncs, hi insisteixo, i en aquest sentit no hi ha cap mena de dubte que avui tenen bons interlocutors al davant, que el que avui s'ha debatut no quedi en paper mullat, no ha de restar com una simple anècdota, ha d'esdevenir una aportació real als canvis que tenen lloc a la nostra societat, als canvis que tenen lloc a Catalunya. Uns canvis que inclouen també la necessitat d'apropar les institucions al poble de Catalunya, d'escoltar més i millor la voluntat i les demandes de les catalanes i els catalans.

És en aquest sentit que el Parlament, el nostre Parlament, s'ha marcat com a objectiu en aquesta legislatura d'obrir la nostra cambra a la ciutadania, fer-ho des de tot arreu i trencar algunes de les barres que allunyen la veu del poble dels seus representants polítics. És un objectiu important per al Parla-

ment de Catalunya, perquè és important per al futur del nostre sistema democràtic, i és important perquè vostès, millor que ningú, saben com n'és, de fràgil, si no se'n té cura.

Sovint, quan aquí vénen grups d'escolars, que en vénen molt sovint, per sort, els explico que quan jo tenia l'edat d'ells, dels que vénen, –dotze, tretze, catorze anys–, jo no podia visitar el meu Parlament, perquè aquesta sala on vostès ara són asseguts estava tapiada, no s'hi podia entrar, hi van tancar la llibertat del nostre poble, el Parlament no existia. Però és que a més a més els explico, a aquests escolars que vénen, que quan jo tenia la seva edat –dotze, tretze, catorze, quinze anys– no es podia parlar en català, no es podia estudiar en català, la meua llengua, la llengua que feia servir amb la meua família, i en canvi ells ara estudien, parlen, s'hi expressen en total normalitat, quan aleshores estava prohibida.

De fet, vostès pertanyen a una generació que encara ha viscut més aquestes prohibicions, que, de ben segur, ho tenen encara molt més present. Vostès, per tant, poden ajudar la Catalunya del segle XXI, tant a recordar la nostra història, els petits detalls, els detalls personals, del que varen suposar aquells anys foscos de la dictadura, com també, i sobretot, a contagiar-nos amb les seves vivències per tal d'ajudar-nos a construir el futur i no perdre de vista el valor de tot allò que hem aconseguit, del que suposa no viure en una dictadura, sinó de participar d'una democràcia.

La història que vostès han viscut ens ha de servir d'avertiment i de recordatori per saber valorar el que tenim, per no menystenir en cap cas, i sobretot la gent jove, ni la pau, ni la democràcia, ni les llibertats.

Per tot plegat, per l'oportunitat d'apropar-los a la nostra institució, pel que de ben segur suposa per a vostès ser presents en aquesta cambra, en aquest Parlament, pel que l'acte d'avui comporta quant a la participació de la societat en la vida política del país, per tot plegat, em complau especialment la realització d'aquest Ple de l'Experiència.

Crec fermament que el millor servei que algú pot fer al seu país és, en primer lloc, mantenir-se informat sobre el que passa al país, sobre com es desenvolupa la vida política. En segon lloc, formar-se opinió pròpia en aquells temes que es creguin importants, i vostès avui n'han esmentat uns quants, i també participar a través dels canals institucionals que el nostre sistema polític posa a la seva disposició, i vostès ho fan, és a dir, ser crítics i alhora participatius. Cultivar l'esperit crític de la gent dona bona mesura de la maduresa democràtica d'una nació. Aquest és un dels requisits indispensables per tal de garantir, no només el manteniment de la bona salut democràtica del nostre país, sinó també la construcció d'una Catalunya del segle XXI que s'adapti a les noves necessitats de la nostra societat, que ens faci sentir orgullosos de formar-ne part.

Sé que vostès mostren, i seguiran mostrant, aquest interès pel seu país, i el seu és un exemple a seguir. La

seva implicació, heretada d'uns altres temps, és un orgull i és un model per a totes i tots els que participem de la vida política i de la vida civil d'aquest país.

Vostès, millor que ningú, saben que si volem una Catalunya millor, una Catalunya més lliure, on les persones visquin amb benestar i en llibertat, cal que tots hi posem de la nostra part. No podem, doncs, girar l'esquena a la política. Siguem conscients que fent bé, tots i totes, la nostra feina estem fent una Catalunya millor, un món millor.

Gràcies a tots i a totes per honorar aquesta cambra amb la seva presència.

Molt bona tarda.

(Aplaudiments forts i perllongats.)

Com que estem en una sessió parlamentària, acabem com s'acaba una sessió parlamentària.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a un quart de sis de la tarda.